

တောင်ပို့ထဲကရတနာ

ဒေါက်တာအရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်

မူပိုင်ခွင့် ပိုင်ရှင် ဖလင်ကာလာခွဲ၊ ဒီပိုင်းနှင့် ပုံနှိပ်
အမှတ် (၁၄၈)၊ လမ်း ၅၀ (အထက်)၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကင်းမြို့၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၄ခု၊ ၂၀၁၆ခု

သို့

.....
.....
.....

မှ

.....
.....
.....

၏

အမှတ်တရ ဓမ္မဒါန

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဝိနာတိ

အလှူအာလုံးတို့တွင်
တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်
စာအမှတ် ၁၁၉/၀၁/(ပုံနှိပ်) သသန-၀၉ အရ
ပထမ အကြိမ်၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊စက်တင်ဘာလ၊ အုပ်ရေး-၁၀၀၀

ကွန်ပျူတာ စာစီ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်
ထုတ်ဝေသူ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဘဟိန်း
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၄၃၇၂/၂၀၀၉)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

Copyright by CBS, Transcribed by Ma Ngea

မျက်နှာပိုး ဒီဇိုင်း၊ အတွင်းဖလင်နှင့် ပုံနှိပ်

NEW DAY Graphic Design Scanning, Color Separation

အမှတ်(၁၄၈)လမ်း (၅၀)ထက်၊ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း-၀၁-၂၀၁၄၃၇၊ ၂၉၈၆၄၂

စာအုပ် ရရှိနိုင်သော နေရာ

ဦးကံထူး (စိုးစံ) အိလက်ထရောနစ်

အမှတ် (၁၄၂)၊ (၂၃) လမ်း

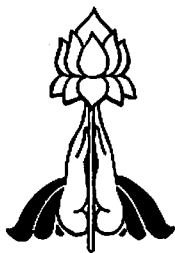
ဖုန်း-၀၁-၂၄၀၆၇၀၊ ၀၁-၅၁၃၂၄၃၊ ၀၉-၅၁၅၃၈၂၁

ဓမ္မပျူဟာ သာသနာမာမကအဖွဲ့

လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာ ဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း

ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၀၁-၃၈၀၈၈၀

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ
တောင်ပို့ထဲက
ရတနာ

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ၏
ထုတ်ဝေပြီး မွေစာအုပ်များ

- ၁။ နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ဖွင့်တော်မူပါ
- ၂။ MRTV (4) တရားတော်များ (၃) ပုဒ်တွဲ
 - (က) နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
 - (ခ) မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
 - (ဂ) ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ဖန်ကမ္ဘာ
- ၃။ ဘဝအသွင်ကို ဓမ္မအမြင်ဖြင့် ရှုကြည့်ခြင်း
- ၄။ ဘဝခရီးဝယ် ရွေးချယ်ရမည့်လမ်း
- ၅။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နေသဘောထား
- ၆။ ဘဝအရေး စိတ်အေးရလေအောင်
- ၇။ ဓမ္မကြေးမုံ
- ၈။ တောင်ပို့ထဲက ရတနာ

အမှာစာ

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၂-နှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၀ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း (၁၀)ရက်နေ့ ၇-၁၂-၀၈၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ အမှတ် (၉) ရပ်ကွက်၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ အမှတ်(၉)ရပ်ကွက်လုံးဆိုင်ရာ ဆွမ်းအောင်ပွဲနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာမဟာသိပ္ပံ၊ အဘိဓမ္မာရုံပုံငွေ အထူးတရားပွဲအဖြစ်ဖြင့် ဆင်ယင်ကျင်းပသည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနားဝယ် ဟောကြားအပ်သော “တောင်ပို့ထဲက ရတနာ” တရားဒေသနာတော်။

ဤစာအုပ်သည် နှုတ်ဟောတရားကို အသံမှ
စာလုံးအဖြစ် ကူးပြောင်းရေးသား၍ တည်းဖြတ်ပြင်
ဆင်ထားသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ မဇ္ဈိမနိကာယ၌
ပါရှိသော ဝမ္ဘိကသုတ်ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ရန်
ရည်သန်လျက် ကျင့်စဉ်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ရှင်းလင်း
ဟောပြုထားသည်။ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုလေ့လာ
ပြီးနောက် မူရင်းသုတ်ကိုပါ ဖတ်ရှုလေ့လာ သင့်
သည်။

ဝမ္ဘိကသုတ္တန်မှာ ဗြဟ္မာတစ်ဦး လာရောက်
ပြောဆိုသည့် ပုံပြင်ဆန်ဆန်ဝတ္ထုနှင့် ထိုဝတ္ထုကို
အခြေခံသည့် ပဟေဠိပုစ္ဆာ ၁၅-ချက်ပါရှိပြီး အဆိုပါ
ပုစ္ဆာ ၁၅-ချက်ကို မြတ်ဗုဒ္ဓက ရှင်းလင်းဖြေဆိုထားပေ
သည်။ ပဟေဠိပုစ္ဆာ ၁၅-ချက်မှာ ဖော်ပြပါအချက်
များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်မေးခွန်းများ ဖြစ်သည်။

- ၁။ တောင်ပို့။
- ၂။ ညအခါ မီးခိုး။
- ၃။ နေ့မီးလျှံ။
- ၄။ ဆရာ ပြာဟွဏ။
- ၅။ သုမေဓ တပည့်။
- ၆။ လက်နက်။
- ၇။ တူးဖော်ခြင်း။
- ၈။ တံခါးကျည်မင်းတုတ်။
- ၉။ ဥဒ္ဓါမာယိကာ ဖား။
- ၁၀။ လမ်းနှစ်သွယ်။
- ၁၁။ ဆပ်ပြာရေစစ်။
- ၁၂။ လိပ်။
- ၁၃။ ဓားနှင့် စဉ်းတီတုံး။
- ၁၄။ သားတစ်။
- ၁၅။ နဂါး တို့ပင် ဖြစ်သည်။

တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့ ဆိုသည့်အတိုင်း
ကိုယ်ခန္ဓာဆိုသည့် တောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ထူးခြားတဲ့
'ဗောဓိပက္ခိယ' တရားရတနာတွေကို ရရှိအောင်
အဆင့်ဆင့် တူးဖွံ့ပြီး ရှာကြရမှာ ဖြစ်သည်။

ရှာတဲ့အခါ တံခါးကျည်နဲ့တူတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥဒ္ဓါ
မာယိကာ ဖားငယ်နဲ့တူတဲ့ ဒေါသတရားတို့ကို ဖယ်
ရှား၊ လမ်းနှစ်သွယ်နဲ့တူတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို ကျော်ဖြတ်၊
ဆပ်ပြာရေစစ်နဲ့တူတဲ့ နီဝရဏတရား ငါးပါးတို့ကို
ဟန့်တား ပယ်ဖျက်၊ လိပ်နဲ့တူတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှာ
တွယ်ကပ် မနေဘဲ၊ အာရုံငါးပါးနဲ့တူတဲ့ ဓားနဲ့
စဉ်းတီတုံးကို ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

နောက်ဆုံး သားတစ်နဲ့တူတဲ့ အတွယ်အတာကို
ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ထူးခြားတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယ
တရားရတနာတွေကို ရရှိပိုင်ဆိုင်ကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်း
သာကို ခံစားကြရမှာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဝမ္မိကသုတ်
အရ သိကြရပေသည်။

ဝမ္ဗိကသုတ်သည် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ရှင်း
လင်း ဖော်ပြထားသည့် သုတ်တစ်သုတ်ဖြစ်ရာ
ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်သူတိုင်း ဖတ်ရှု
လေ့လာသင့်ပေသည်။ အရှင်ကုမာရကဿပကဲ့သို့
ဝမ္ဗိကသုတ်ကျင့်စဉ်ဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင်
မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

မွေအသိရှိလျက်နေမည်၊

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

မုချ လှမည်မှတ်

- ကိုယ့်ကျိုး-သူကျိုး၊
တိုင်းပြည်ကျိုးနှင့်
အမျိုးဘာသာ၊
သာသနာအကျိုး
ပွားတိုးစေမှု၊
လုပ်ကျွေးပြုမှု
ဒို့ဘဝ၊
မုချ လှ-မည်မှတ်။

တောင်ပို့ထဲက ရတနာ

တောင်ပို့ထဲကရတနာလို့ အမည်ပေးထား
တဲ့ တရားဒေသနာဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကိုယ်တိုင်ဖြေဆို
ဟောကြားခဲ့တဲ့ မဇ္ဈိမနိကာယ် ဝမ္ဘိကသုတ်မှာ လာ
ရှိတဲ့ တရားဒေသနာဖြစ်တယ်။ ဝမ္ဘိကဆိုတာ
တောင်ပို့ကိုခေါ်တာ။ ဆရာနဲ့တပည့် တောင်ပို့ကြီး
တူးပြီး ရတနာတွေရှာကြပုံ ဥပမာစကားကို ဖြေရှင်း
ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ဥပမာနဲ့ ရှင်းလင်းဟောကြားခဲ့တဲ့ ဒေသနာ
 တော်တွေ ပိဋကတ်သုံးပုံမှာ မြောက်များစွာရှိတယ်။
“ဥပမာယ မိဂေကဓွေ အထွံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ”
 လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဥပမာနဲ့ ရှင်းပြရင် အဓိပ္ပါယ်ပိုပြီး
 ထင်ရှားတယ်။ သိလွယ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဝမ္မိက
 သုတ်ဆိုတာ ဥပမာကို အသုံးပြုပြီး ဟောထားတဲ့
 တရားဒေသနာ တစ်ပုဒ်ဖြစ်တယ်။

သုတ္တန်တစ်ခုကို လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် ထို
 သုတ္တန်ရဲ့ background ကို အရင်ရှာရတယ်။ နောက်
 ခံ အကြောင်းရင်းက ဘာလဲ။ ဘာကြောင့် ဒီသုတ္တန်
 ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ။ ဒီသုတ္တန်ကို ဟောရခြင်းရဲ့
 အကျိုးကျေးဇူးရလဒ်က ဘာလဲဆိုတာတွေကို
 ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာနိုင်မယ်ဆိုရင် တရားတော်ရဲ့
 အနှစ်သာရကို ပိုပြီးတော့ တွေ့ရှိနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ ဒီ ဝမ္မိကသုတ္တန် ရဲ့ နောက်ခံ
 background က ဘာလဲ။ နောက်ခံ background

က အံ့ဩဖွယ် ကောင်းတယ်။ ရဟန်းတော်လေး တစ်ပါးဟာ ဇေတဝန်ကျောင်းကြီးနှင့် ဆက်စပ် နေတဲ့ အန္တဝန်ခေါ်တဲ့ တောအုပ်ကြီးထဲမှာ သီတင်း သုံးနေတယ်။ ညသန်းခေါင်ကျော်အချိန်မှာ ကိုယ် ရောင်ကိုယ်ဝါ ထွန်းတောက်စွာနဲ့ ဗြဟ္မာတစ် ယောက် သူ့ထံ ရောက်လာတယ်။ အဲဒီဗြဟ္မာက ထူးဆန်းတဲ့ ပုံပြင်တစ်ခုကို ပြောသွားတယ်။ အဲဒီ ပုံပြင်ဟာ လျှို့ဝှက်တဲ့ စကားတွေနဲ့ ပဟေဠိ ဆန်နေ တယ်။ ဗြဟ္မာပြောသွားတဲ့ ပုံပြင်က ဒီလိုပါ-

ထူးဆန်းတဲ့ပုံပြင်

“ကိုယ်တော် ကိုယ်တော်တဲ့၊ ထူးဆန်းတဲ့ တောင်ပို့ကြီး တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီတောင်ပို့ကြီးက ညကျရင် မီးခိုးတွေ ထွက်နေပြီး နေ့အခါကျရင် မီးအလျှံတွေ ထွက်နေတယ်။ ဒီထူးဆန်းတဲ့ တောင်ပို့ ကြီးကို တွေ့ရတဲ့အခါ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက်

တောင်ပို့ကြီးကို တူးကြည့်ဖို့ လက်နက်ကိရိယာတွေ
 ယူပြီး ရောက်လာကြတယ်။ ဆရာလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
 ပြောတယ် 'ငါ့တပည့် ဟောဒီတောင်ပို့ကြီးကို
 မင်းမှာပါလာတဲ့ လက်နက်နဲ့ တူးစမ်း' ဆိုတော့
 တပည့်က တောင်ပို့ကြီးကိုတူးတယ်။ တူးဖြိုလိုက်တဲ့
 အခါ ပထမဆုံးဘာတွေ့လဲဆိုတော့ တံခါးကန်လန်
 (သို့မဟုတ်) မင်းတုတ်ကို တွေ့ရတယ်တဲ့။

တပည့်ကပြောတယ် 'ဆရာရေ တံခါးကန်
 လန်ကြီး တစ်ခုတွေ့တယ်'။ 'ငါ့တပည့် အဲဒီတံခါး
 ကန်လန်ကြီးကို ဖယ်ပစ်လိုက်၊ ပြီးတော့ ရှေ့ဆက်
 တူး'လို့ ဆရာကပြောတယ်။ ဆက်တူးတဲ့အခါကျ
 တော့ ဖားကလေး တစ်ကောင် ဝပ်နေတာကိုတွေ့
 ရတယ်။ အဲဒီ ဖားကလေးက အကောင်မကြီးဘူး၊
 သေးသေးလေးရယ်။ ဒါပေမယ့် သွားထိလိုက်ရင်
 အဲဒီဖားကလေးက ဖောင်းဖောင်းလာတယ်။ ဖောင်း

လာတော့ အင်မတန်ကြီးတဲ့ ဖားကြီးတစ်ကောင် ဖြစ်
လာတယ်။ အဲဒီ ဖားမျိုးကို ပါဠိစာပေမှာ ဥဒ္ဓု မာယိ
ကာဖားလို့ ခေါ်တယ်။

တပည့်ကပြောတယ် ‘ဆရာရေ ဥဒ္ဓုမာယိကာ
ဖားတစ်ကောင် တွေ့နေပါတယ်’တဲ့၊ ‘ဒါဖြင့် အဲဒီဖား
ကို ဖယ်ထုတ်ပစ်လိုက်၊ မင်း ဆက်ပြီးတူးဦး’ ဆရာက
ခိုင်းတော့ တောင်ပို့ကြီးကို ဆက်ပြီး တူးလိုက်တဲ့အခါ
မှာ လမ်းနှစ်သွယ် ကို တွေ့ရတယ်။ တပည့်ကပြော
တယ် ‘ဆရာရေ လမ်းနှစ်သွယ်တွေ့နေပြီ’ ဆိုတော့၊
ဆရာက ‘အဲဒီလမ်းနှစ်သွယ်ကို တူးပစ်လိုက်ကွာ’တဲ့၊
တပည့်က ဆက်တူးပြန်တယ်။ တူးရင်းတူးရင်းနဲ့
ဆပ်ပြာချက်တဲ့နေရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဆပ်ပြာ
ရေစစ်ကြီးတစ်ခု တွေ့ရတယ်။ တပည့်က ‘ဆရာရေ
ဟောဒီမှာ ဆပ်ပြာရေစစ်ကြီး တွေ့နေပြီ’တဲ့။ ဆရာ
က ‘အေး အဲဒီ ဆပ်ပြာရေစစ်ကြီးကို ဖယ်လိုက်ပြီး

ဆက်တူးဦး'တဲ့။ ဆက်တူးတော့ လိပ်ကြီး
တစ်ကောင် တွေ့ပြန်တယ်။ တပည့်က 'ဆရာရေ
လိပ်ကြီးတစ်ကောင် တွေ့နေပါလား' တဲ့။

'အေး အဲဒီလိပ်ကြီးကိုလည်း ဖယ်ပစ်လိုက်ကွာ၊
ဆက်တူးဦး'ဆိုတော့ ဆက်တူးတာ ဘာတွေတုန်းဆို
ရင် အသားငါး တင်လှီးတဲ့ သစ်တုံးတစ်တုံးနဲ့ သား
လှီးဓားလေးတစ်ချောင်း တောင်ပို့ထဲရောက်နေတာ
တွေ့ရတယ်။ တပည့်က ပြောတယ်၊ 'သားလှီးဓား
နဲ့ စဉ်းတီတုံး တစ်ခုတွေ့တယ် ဆရာ' တဲ့။
ဆရာက အဲဒါကိုဖယ်ပြီး ဆက်တူးကွာဆိုတော့
ဆက်ပြီးတူးလိုက်တဲ့အခါ သားတစ်တစ်ခု တွေ့ရ
ပြန်တယ်။ တပည့်က 'ဆရာရေ ဒီမှာ သားတစ်တစ်ခု
လာတွေ့နေတယ်' ဆိုတော့ 'အေး အဲဒါကို ဖယ်ပြီး
ဆက်တူးစမ်းကွာ' လို့ပြောတယ်။ ဆက်တူးတဲ့အခါ
နဂါးကြီး တစ်ကောင် သွားတွေ့တယ်။ တပည့်က

‘ဆရာရေ ဟောဒီမှာ နဂါးကြီး တွေ့နေပြီ’ ဆိုတော့ ဆရာက ‘အေး ငါ့တပည့် နဂါးကြီးကို အရိုအသေ ပေးလိုက်၊ သွားမထိနဲ့၊ ဆက်မတူးနဲ့တော့’ တဲ့။ တပည့်က နဂါးကြီးကို လက်အုပ်ချီ ရှိခိုးလိုက်တယ်။

ဗြဟ္မာကြီးက အဲဒီ ပဟေဠိဆန်ဆန် ပုံပြင်ကို ပြောပြီး ‘ဒီပုံပြင်ထဲမှာ ညအခါမှာ အခိုးတွေထွက် နေပြီး နေ့အခါမှာ မီးလျှံတွေ ထွက်နေတဲ့ တောင်ပို့ ကြီးကို ဆရာ နဲ့တပည့် လာတူးတယ်ဆိုတဲ့ ဒီစကား ရပ်တွေရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ကိုယ်တော်သိချင်ရင် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီးမေးပါတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား အဖြေပေးတဲ့အတိုင်း မှတ်ပါ။ ကုန်ကုန် ပြောလိုက် မယ်၊ အခုပြောလိုက်တဲ့ ပဟေဠိပုစ္ဆာကို ဖြေနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘုရားသော်လည်းကောင်း ဘုရားရဲ့ တပည့်သား သာဝက သော်လည်းကောင်း၊ ဟောဒီ သာသနာက တရားဓမ္မကို သင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သော် လည်းကောင်း ဖြစ်ရမယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှ ဒီ

F-2A)

ပဟေဠိပုစ္ဆာကို အဖြေပေးနိုင်မယ် ဒီစကားတွေ ပြောပြီး ပျောက်သွားတယ်။ ဒါ ဒီသုတ္တန် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းရဲ့ အကြောင်းပဲ။

အဲဒီ ရဟန်းတော်လေးဟာ ထူးဆန်းတဲ့ စကား တွေကို ကြားရပြီး လာမေးသွားတဲ့ ပဟေဠိပုစ္ဆာတွေ ရဲ့ အဖြေတွေကို သိချင်နေတယ်။ နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်တော့မှ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်း ကပ်ပြီး ဟောဒီ ပဟေဠိပုစ္ဆာရဲ့ အဖြေကိုရှာရတော့ မှာပဲလို့ တောင်ပို့ကြီးအကြောင်း တစ်ညလုံး စဉ်းစား ရင်း နံနက်လင်းသွားခဲ့တယ်။

အဲဒီ ရဟန်းတော်လေးဟာ တခြားပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး၊ အရှင်ကုမာရကဿပဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အရှင်ကုမာရကဿပဆိုတာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် ဘူး။ ပါရမီအရင့်အသန် ရှိပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး။ သူ့ရဲ့ဘဝဇာတ်လမ်းကလည်း တော်တော် ထူးဆန်း

တယ်လို့ ပြောရမယ်။ သူက ဘိက္ခုနီမတစ်ဦးရဲ့သား ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ ဘိက္ခုနီမဟာ လူ့ဘဝက ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာတဲ့ သူဌေးသမီး တစ်ယောက်ပဲ။ သာသနာဘောင်ဝင်ချင်ပေမယ့် မိဘနှစ်ပါးက ခွင့်မပြုဘူး၊ အတင်းအိမ်ထောင်ချပေးတာ ခံလိုက်ရတယ်။ အိမ်ထောင်ကျပြီးမှ ဒီအမျိုးသမီးလေးဟာ သူ့ရဲ့ အိမ်ရှင်ယောက်ျားကို တောင်းတောင်းပန်ပန်လုပ်ပြီး သာသနာဘောင် မရအရ ဝင်ခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို သာသနာဘောင်ဝင်တဲ့အချိန်မှာ သူ့မှာ ကိုယ်ဝန်က ပါလာတယ်။ မသိဘဲနဲ့ ပါလာခဲ့တာ။ ဘိက္ခုနီမဘဝရောက်တဲ့အခါ တဖြည်းဖြည်း ဒီ ဇာတ်လမ်းက ပေါ်လာတော့ ရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့ အသင်းအပင်းဖြစ်တဲ့ ဘိက္ခုနီမတွေက ရှင်ဒေဝဒတ် ဆီသတင်းပို့တယ်။ ရှင်ဒေဝဒတ်က မကောင်း

သတင်း ကျော်စောမှာကြောက်လို့ ဒီဘိက္ခုနီမကို
လူထွက် ပေးလိုက်ကြလို့ ပြောတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီဘိက္ခုနီမလေးက လူမထွက်ချင်ဘူး၊
မြတ်စွာဘုရားထံသွားပြီး ခွင့်တောင်းတယ်။ သူဟာ
ဘိက္ခုနီမဝတ်လာတဲ့ အချိန်ကနေစပြီး ကိုယ်ကျင့်
သီလ လုံးဝပျက်ပြားခြင်း မရှိပါဘူးလို့ လျှောက်ထား
ပြောကြားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ပသေနဒီ
ကောသလမင်းကြီးတို့၊ အနာထပိဏ်တို့၊ ဝိသာခါ
တို့ကို ဒီအမှုကိစ္စ စစ်ဆေးခိုင်းတယ်။

ထိုအခါ ဝိသာခါက အဆုံးအဖြတ်ပေးတယ်။
ဒီ အမျိုးသမီးလေး ဘိက္ခုနီဖြစ်လာတဲ့ရက်နဲ့ ကိုယ်ဝန်
ကို တွက်ချက်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဒီဘိက္ခုနီမလေးရဲ့
ကိုယ်ကျင့်တရားဟာ မပျက်ဘူး။ လူ့ဘဝကပါလာ
တဲ့ ကိုယ်ဝန်ပါလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ်။ ဒီဘိက္ခုနီမ
လေးဟာ ဘိက္ခုနီမဘဝနဲ့ ဆက်လက်နေထိုင်ခွင့်ရပြီး
သားကလေးတစ်ဦး ဖွားမြင်ခဲ့တယ်။

သားကလေး ဖွားတဲ့အခါ ကလေးနဲ့ဘိက္ခုနီမ
 အမြင်မတော်သည့်အတွက် ကောသလမင်းကြီးက
 ကလေးကို နန်းတော်ခေါ်ပြီး ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်
 ထားတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မျိုးရိုးအမည်နာမ 'ကဿပ'
 ဆိုတဲ့ အမည်အပြင် မင်းသားလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတဲ့
 'ကုမာရ' ဆိုတဲ့ အမည်ထည့်ပြီး ကုမာရကဿပ
 ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ နန်းတော်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်။
 နောက်ဆုံး အရှင်ကုမာရကဿပဟာ သူ့ရဲ့ဘဝ
 ဇာတ်ကြောင်းကို ကြားသိရတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်
 သံဝေဂ ဖြစ်ပြီး သာသနာဘောင် ဝင်လာခဲ့တယ်။
 'အရှင်ကုမာရကဿပ'လို့ နာမည်ထင်ရှားတယ်ပေါ့။

အာဇာနည် ရဟန်းတော် ၇-ပါး

အရှင်ကုမာရကဿပဟာ ကဿပမြတ်စွာ
 ဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းတော်တစ်ပါးဖြစ်ခဲ့
 ဖူးတယ်။ သာသနာနောက်ပိုင်းရောက်လာတဲ့အခါ

ကိုယ်ကျင့်တရားတွေပျက်ပြားလို့ သာသနာတော်
 ကြီးဟာ ကွယ်လွန်ပါးအခြေအနေ ရောက်လာတော့
 ရဟန်းတော်ခုနစ်ပါးဟာ သံဝေဂကြီးစွာ ဖြစ်ကြပြီး
 တိုင်ပင်ကြတယ်- 'ငါ့ရှင်တို့ မကြာခင်မှာဘဲ
 သာသနာကွယ်တော့မည့် အနေအထားမျိုးတွေ
 ဖြစ်နေပြီ။ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 အလွန်များလာပြီ။ သာသနာ မကွယ်ခင် တို့တတွေ
 အသက်စွန့်ပြီး တရားဓမ္မကို ကျင့်ကြံကျိုးကုတ်
 အားထုတ်ကြရအောင်'လို့ တိုင်ပင်လိုက်တဲ့အခါ
 ခုနစ်ပါးလုံး စိတ်ဓာတ်တူညီစွာရရှိပြီး တောထဲ
 ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။

အဲဒီတောထဲမှာ မြန်မာပြည်က ပုပ္ဖိုးတောင်
 ကလပ်လို့ တောင်မျိုးပေါ့လေ၊ မတ်မတ်စောက်
 စောက် ကျောက်တုံးကြီးတစ်လုံးလို့ တည်နေတဲ့
 တောင်ပေါ်ကို လှေကားထောင်ပြီး တက်လိုက်ကြ
 တယ်။ တောင်ပေါ်ရောက်တဲ့အခါ အကြီးဆုံး

ကိုယ်တော်ကပြောတယ်၊ ‘ဒို့ လှေကားထောင်တက်
 ပြီး အခု ဒီတောင်ထိပ် ရောက်နေကြပြီ။ ကိုယ်တော်
 တို့အားလုံး သဘောတူမယ်ဆိုရင် ဟောဒီ လှေကား
 ကို လှဲပစ်လိုက်မယ်။ ဟောဒီတောင်ပေါ်က ပြန်
 ဆင်းဖို့ အခွင့်အလမ်းမရှိတော့ဘူး။ အသက်စွန့်ပြီး
 တရားအားထုတ်ကြမယ်၊ အားလုံးသဘောတူကြ
 လား’ တဲ့၊ အားလုံးက တူပါတယ်ဆိုပြီး သူတို့တက်
 လာတဲ့ လှေကားကို လှဲပစ်လိုက်ကြတယ်။

ပြီးတော့ အကြီးဆုံးကိုယ်တော်ကြီးက ဆုံးမ
 သြဝါဒ ပေးတယ် “ငါ့ရှင်တို့ ဘုရားပွင့်တဲ့အချိန်နဲ့
 ကြုံဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှခဲယဉ်းတယ်။ ကြုံတဲ့အချိန်
 မှာ ယခုလို တရားဓမ္မကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား
 ရှိဖို့ဆိုတာလည်း အလွန်ခဲယဉ်းတယ်ပေါ့။ မြတ်စွာ
 ဘုရား သာသနာနဲ့ကင်းပြီး တို့တတွေ ။
 လို့ ဘာမှတန်ဖိုးရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ သာ

တဲ့အချိန်လေးမှာ တရားဓမ္မ မကျင့်လိုက်ရလို့ အခွင့်
 ကောင်း အခါကောင်းတွေ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးပြီး
 သံသရာထဲမှာ တဝဲလည်လည်နဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ
 ကြုံခဲ့ရတဲ့ ဘဝတွေ များလှပြီ။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီဘဝမှာ
 သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်
 ကြပါ” လို့ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးတယ်။

အာဇာနည်ရဟန်းတော် ခုနစ်ပါးဟာ တောင်
 ထိပ်တက်ပြီး တရားကျင့်လိုက်ကြတာ၊ အကြီးဆုံး
 ကိုယ်တော်က မကြာခင်အတွင်းမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွား
 တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်သွားတော့ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်နဲ့ ဆွမ်း
 ခံထွက်ပြီး ကျန်တဲ့ ကိုယ်တော်တွေကို ဆွမ်းကျွေးဖို့
 ကြိုးစားတယ်။ သို့သော် ကျန်တဲ့ ကိုယ်တော်တွေက
 လက်မခံဘူး။ ‘အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ တရား
 အားထုတ်မယ်လို့လာတုန်းက ပထမဆုံး တရားထူး
 ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အစာရေစာရှာပြီး ကျွေးရမယ်လို့
 စည်းမျဉ်း မချခဲ့ဘူး။ အဲဒီတော့ အရှင်ဘုရားရဲ့

အစွမ်းသတ္တိနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ အရှင်ဘုရား ခံကျွေးတဲ့ ဆွမ်းကို တပည့်တော်တို့ မစားပါဘူး'ဆိုပြီး ဆက်လက် တရားအားထုတ်ကြ တယ်။

နောက်မကြာဘူး ဒုတိယကိုယ်တော်က အနာ ဂါမ် အဆင့်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီကိုယ်တော်က လည်း သူ့အစွမ်းတန်ခိုးနဲ့ ဆွမ်းခံကြွလို့ ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ် ချိုချဉ်ရသာတွေ ယူဆောင်လို့ ကျန်တဲ့ ညီတော်တွေကို ကျွေးဖို့လုပ်တယ်။ ဘယ်သူကမှ လက်မခံဘူး။ ကျန်တဲ့ ငါးပါးဟာ တရားထူးမရဘဲ အစာရေစာငတ်ပြတ်ပြီး တောင်ထိပ်မှာပင် ယုံလွန် တော်မူသွားခဲ့ကြတယ်။

သူငယ်ချင်း ၅ ယောက်

ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တော်ကတော့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားတယ်။ အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တော်က ဘဝ

ဆုံးသွားတော့သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ ဗြဟ္မာကြီး သွား
 ဖြစ်တယ်။ ကျန်တဲ့ငါးယောက်က သံသရာလည်
 လာလိုက်ကြတာ၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်
 မှာ ဘယ်သူတွေလာဖြစ်ကြလဲဆိုတော့ တစ်ယောက်
 က ဂန္ဓာရတိုင်း (အခုခေတ်ဆိုရင် ပါကစ္စတန်ပေါ့)
 တက္ကသီလာမြို့မှာ ဘုရင်ပုတ္တုသာတီ ဆိုတာ
 လာဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပုတ္တုသာတီ မင်းကြီးဟာ
 ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးထံက တရားစကားတွေ ကြားရ
 တာနဲ့ ထီးနန်းကိုစွန့် သင်္ကန်းသပိတ်လွယ်ပြီး
 မြတ်စွာဘုရားရှိရာ လာရောက် တရားနာတယ်။
 နောက်ဆုံးသူဟာ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီး ဗြဟ္မာ့ပြည်
 ရောက်သွားတယ်။

နောက်တစ်ယောက်က ဗာဟိယဒါရူစိယ ဆို
 တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လာဖြစ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ တရား
 ဟောဖို့ တောင်းပန်ရင်းကနေ ဘုရားတရားဟော

တာနာပြီး ချက်ချင်းပဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ သင်္ကန်း မဝတ်လိုက်ရဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ နောက်တစ်ယောက်က သဘိယဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ် တစ်ယောက် လာဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးမြတ်စွာ ဘုရားထံရောက်လာကာ တရားဓမ္မနာယူပြီး သူ လည်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

နောက်တစ်ယောက်က ဘယ်သူတုန်းဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်မှာ မလ္လမင်းသား ဒဗ္ဗဆိုတဲ့ ကိုယ်တော်လေး လာဖြစ်တယ်။ သူလည်းပဲ ခုနစ်နှစ် အရွယ်မှာ သာသနာဝင်ပြီးတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ ငါးယောက်မြောက်က ဘယ်သူတုန်း ဆိုရင် အခု အရှင်ကုမာရကဿပဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လာ ဖြစ်တယ်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က တရား ထူး တရားမြတ်ရအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အား

ထုတ်ခဲ့တဲ့ မိတ်ဆွေတွေ သံသရာထဲမှာ အမျိုးမျိုး
 အဖုံဖုံ ကွဲပြီးတော့ အခုလို ဘဝအသီးသီး ရောက်
 သွားခဲ့ကြတယ်။ အေး-တောင်ထိပ်တက်ပြီး တရား
 အားထုတ်တဲ့အထဲက အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးတော့ ဗြဟ္မာ့
 ပြည် ရောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူငယ်ချင်းတွေကို
 လိုက်စောင့်ရှောက်တယ်။

အန္ဓဝနဆိုတဲ့ သူကန်းတောကြီးထဲမှာ အရှင်
 ကုမာရကဿပ နေ့မအား ညမနား ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ဘာဝနာပွားများ အားထုတ်နေတဲ့အချိန် သူနဲ့သင့်
 တော်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို နာကြားရလျှင်
 တရားထူး တရားမြတ်ရမှာပဲ ဆိုပြီး ညသန်းခေါင်
 ကျော်မှာ အရှင်ကုမာရကဿပထံလာပြီး ဟောဒီ
 ပဟေဠိစကားကို ပြောကြားသွားတာ ဖြစ်တယ်။
 သူငယ်ချင်းက လာကူတာ။

ထို့အတူပဲ ဗာဟိယဒါရုစိရိယဟာလည်း အယူ

ဝါဒတွေ မှားပြီးတော့ သူ့ကိုယ်သူ ရဟန္တာလို့ ထင်
 နေတာ။ ဒီဗြဟ္မာကြီးကပဲ ဆင်းလာပြီးတော့ ပြော
 တယ်- 'ကိုယ့်လူ မင်းမှာ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့ အကျင့်လည်း
 မရှိဘူး။ မင်းဟာ ရဟန္တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ တကယ်
 ရဟန္တာဖြစ်ချင်လို့ရှိရင် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားဆို
 တာ လောကမှာပွင့်နေပြီ။ အဲဒီ ရောက်အောင်သွား'
 လို့ သူ့ကလမ်းညွှန်လိုက်လို့ ဘုရားထံရောက်လာ
 တာ။ သဘိယပရိဗိုဇ်ကြီးဟာလည်း ပရိဗိုဇ်အယူ
 အဆတွေနဲ့ မှောက်မှောက်မှားမှား ဖြစ်နေတာ။
 သူကပဲ လမ်းညွှန်လိုက်လို့ မြတ်စွာဘုရားဆီ ရောက်
 လာတာ။

အခု ဒီအရှင်ကုမာရကဿပ မထေရ်မြတ်က
 တော့ သာသနာ့ဘောင်ဝင်လာပြီး ရဟန်းဖြစ်နေပေ
 မယ်လို့ တရားထူး တရားမြတ် မရနိုင်သေးဘူး။
 ဝိပဿနာတရား ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်
 နေတာ သူနဲ့သင့်တော်တဲ့ ဝိပဿနာတရားကို

အကူအညီပေးတဲ့အနေနဲ့ ဟောဒီ ဗြဟ္မာကြီးကပဲ
လာရောက်ပြီးတော့ ပဟေဠိပုစ္ဆာအနေနဲ့ အမေး
စကားတွေကို ပြောသွားတာ။

‘ကိုယ်တော် တောင်ပို့ကြီးတစ်ခုရှိတယ်’ အစချီ
ပြောသွားပြီး ‘အဲဒီ ပဟေဠိစကားတွေကို မြတ်စွာ
ဘုရားထံ သွားမေးပါ။ အဖြေရလို့ရှိရင် အဲဒီအဖြေ
ဟာ ကိုယ်တော် လိုက်နာရမည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပဲ။
မြတ်စွာဘုရားကလွဲပြီး ဒီပဟေဠိစကားကို အဖြေ
ပေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး’လို့ မှာကြားပြီး ပျောက်
ကွယ်သွားတယ်။

ဒါနဲ့ အရှင်ကုမာရကဿပဟာ ထူးဆန်းတဲ့
ပဟေဠိစကားတွေ ယူဆောင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ
လာပြီး ‘အရှင်ဘုရား ညသန်းခေါင်ကျော်အချိန်က
တပည့်တော်ဆီ ဗြဟ္မာကြီးတစ်ဦး ရောက်လာပြီး ဒီ
ပဟေဠိစကားကို ပြောသွားပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီထဲ

မှာ သူပြောတဲ့ ထူးဆန်းတဲ့တောင်ပို့ကြီး ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုပါသလဲဆိုတာကအစခိုပြီး မေးလျှောက် တယ်။

မေးခွန်းပေါင်း ၁၅-ချက် ရှိတယ်ပေါ့။ ဒီမေးခွန်း ၁၅-ချက်ဟာ အရှင်ကုမာရကဿပအဖို့ တရားထူး တရားမြတ်ရစေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် ဖြစ်လာတယ်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ မေးခွန်းပုစ္ဆာ ၁၅-ပုဒ်ကို အဖြေပေးတော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဖြေဆိုချက်

တောင်ပို့ဆိုတာ

မြတ်စွာဘုရားက 'ချစ်သားရဟန်း တောင်ပို့ ဆိုတာ ဟောဒီ ရုပ်ခန္ဓာကြီးကို ပြောတာ'တဲ့။

ကိုယ့်ခန္ဓာကိုဏှာဏ်စိုက်ပြီးတော့ ကြည့်ရ အောင်၊ လူတွေရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ တောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူ

တယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဘာနဲ့တည်ဆောက်ထားသလဲဆိုရင်မဟာဘုတ်လေးပါးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတယ်။ ပထဝီလို့ခေါ်တဲ့ အတုံးအခဲတွေပါတယ်။ အာပေါဆိုတဲ့ အရည်ပျော်နေတဲ့ သဘောတွေ စုစည်းထားတဲ့ သဘောတွေပါတယ်။ တေဇောဆိုတဲ့ အပူငွေ့ အအေးငွေ့တွေ ပါတယ်။ ဝါယောဆိုတဲ့လေသဘောတွေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက 'စာတုမဟာဘူတိကော အယံ ကာယော' ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဒီမဟာဘုတ်လေးပါးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတာ။

ဘယ်အရာကို မှီတည်ဖြစ်ပေါ်လာသလဲဆိုရင် 'မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ' မိခင်ဖခင်တို့ရဲ့ သုတ်သွေး အင်္ဂလိပ်လို (sperm နဲ့ ovum) ကိုမှီပြီး ဟောဒီရုပ်ခန္ဓာကြီးပေါ်လာတာတဲ့။ မွေးဖွားလာတဲ့အခါ မှာလည်း အစာအာဟာရတွေနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြီး

ထွားစေရတယ်။ အဲဒီ ရုပ်ခန္ဓာကြီးကိုပဲ တောင်ပို့
ကြီးလို့ ပြောတာပါတဲ့။

စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် ရုပ်ခန္ဓာကြီးဟာ
တောင်ပို့ကြီးနှင့် အလားတူတယ်လေ။ ရုပ်ခန္ဓာကြီး
မှာ အပေါက်တွေရှိတယ်။ မျက်စိရှိတယ်။ နား
နှာခေါင်း ပါးစပ်ရှိတယ်။ ကိုးပေါက်ဒွါရ အမာဝတွေ
ရှိပြီးတော့နေတယ်။ တကယ့်ပင် တောင်ပို့ကြီးနဲ့
တူတယ်။

ညမီးခိုး

အရှင်ကုမာရကဿပက မေးလျှောက်ပြန်
တယ်-အရှင်ဘုရား အဲဒီတောင်ပို့ကြီးက ညအခါမှာ
မီးခိုးတွေ ထွက်နေတယ်ဆိုတာ ဘာတုန်းဘုရား'တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူတယ်- 'အေး ည
အခါ မီးခိုးထွက်တယ်ဆိုတာ လူတွေဟာ ညရောက်

ရင် နေ့မှာလုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်တွေ၊ နောက်နေ့မှာ
 လုပ်ကိုင်ရမည့်အလုပ်တွေ၊ ပြန်ပြီး မတွေးကြဘူး
 လား။ ဒီကနေ့ ဘာတွေလုပ်ခဲ့တယ်၊ နက်ဖြန်ခါ
 ဘာလုပ်မယ်၊ သန်ဘက်ခါ ဘာလုပ်မယ်ဆိုပြီး
 လုပ်ခဲ့တဲ့ကိစ္စတွေ လုပ်ကိုင်ရမယ့်အလုပ်တွေကို
 တွေးတတ်ကြတယ်။

အဲဒီလို တွေးနေတာဟာ အခိုးတွေ ထွက်နေ
 တာပဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ လူတွေဟာ အတွေးလွန်ပြီး
 ညအခါမှာ တစ်ခါတစ်ရံ အိပ်တောင်မပျော်ကြဘူး။
 ဪ ဒါဟာ တောင်ပို့ထဲကမီးခိုးတွေ ထွက်နေ
 တာပဲတဲ့။

နေ့မီးလျှံ

အရှင်ကုမာရကဿပက မေးလျှောက်ပြန်
 တယ် - 'အရှင်ဘုရား နေ့အခါမှာ မီးလျှံထွက်တယ်
 ဆိုတာ ဘာတုန်း ဘုရား' တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက-နေ့အခါမှာ မီးလျှံတွေ ထွက်
 တယ်ဆိုတာ ညကတွေးထားတာတွေ နေ့လယ်ကျ
 တော့ အကောင်အထည် မဖော်ဘူးလား။ အေး
 ပြောစရာရှိတာတွေ ပြောတယ်။ လုပ်စရာရှိတာတွေ
 ကိုယ်ထိလက်ရောက် လုပ်တယ်။ ညကတွေးထား
 ပြီးနေ့လယ်ကျ အကောင်အထည်ဖော်တာဟာ နေ့
 မီးလျှံတွေ လွတ်နေတာပဲတဲ့။

စဉ်းစားကြည့်ရင် တောင်ပို့ဆိုတာ ဘာမှ အနှစ်
 သာရမရှိဘဲ အပေါက်အပေါက်တွေပါတဲ့ အရာဝတ္ထု
 တစ်ခုပဲ။ အဲဒီထဲမှာ မီးခိုးတွေထွက်နေတယ်ဆိုတာ
 အလုပ်ကိစ္စတွေလုပ်ဖို့ တွေးနေတာ။ မီးလျှံတွေ
 လွတ်နေတယ်ဆိုတာ တွေးထားတဲ့အတိုင်း အလုပ်
 တွေ လုပ်နေတာ။ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ့်ခန္ဓာ ပြန်ကြည့်
 မယ်ဆိုရင် တကယ့် တောင်ပို့ကြီးပါလား။

တောင်ပို့ထဲမှာ ရတနာရှာ

‘တောင်ပို့ထဲမှာ ရတနာရှာ’ဆိုတာက ဘာကို
 ပြောတာတုန်းဆိုရင် တရားရွာကိုယ်မှာတွေ့
 ဆိုတဲ့အတိုင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ချင်ရင်
 ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြန်ပြီး မရှုရဘူးလား။ ဒါဟာ
 တောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ရတနာရှာကြည့်တာပဲ။

ဆရာဆိုတာ

အရှင်ကုမာရကဿပက ‘ဒါဖြင့်ဘုရား ဆရာ
 တပည့်လာကြတယ်ဆိုရာမှာ ဆရာဆိုတာ ဘယ်သူ
 ကို ပြောတာတုန်း’တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက-‘တောင်ပို့ကို တူးဖို့လာတဲ့
 ဆရာဆိုတာ ဒီတောင်ပို့ကိုတူးပြီး တောင်ပို့ထဲက
 ရတနာတွေ တွေ့အောင် လမ်းညွှန်မှုပေးနိုင်တဲ့သူကို
 ပြောတာ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး။
 သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားပဲဖြစ်တယ်’တဲ့။

ကြည့်လေ-လူတွေဟာ ဘဝရဲ့အနှစ်သာရ ရတနာကို အပြင်မှာပဲ သွားရှာနေကြတယ်။ ခန္ဓာ ကိုယ်ထဲမှာ မရှာကြဘူး ဟုတ်ရဲ့လား။ လူတွေ နေ့စဉ် ရွှေတွေ ငွေတွေ ပိုက်ဆံတွေ ရှာကြတယ်။ အလုပ် ရှာကြတယ်။ ပျော်စရာတွေ ရှာကြတယ်။ မရှာကြ ဘူးလား။ အေး အပြင်မှာရှာလို့ကတော့ အနှစ်သာ ရ ဘာတစ်ခုမှတွေ့မှာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ တကယ့် ရတနာအစစ်ကို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှာရမယ်။ အဲဒါ ကြောင့်မို့ တောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ရတနာရှာဖို့ လမ်းညွှန် မှုပြုနိုင်တဲ့ ဆရာဆိုတာ ဘုရားပဲတဲ့။

တပည့်ဆိုတာ

အရှင်ကုမာရကဿပက - 'ဒါဖြင့် ဆရာပြော တဲ့အတိုင်း လုပ်တဲ့တပည့်ဆိုတာ ဘယ်သူတုန်း ဘုရား'လို့ ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူ တာက-

‘တပည့်ဆိုတာ ငါဘုရားဟောထားတဲ့အတိုင်း
 လိုက်နာကျင့်သုံးတယ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုလည်း ဖြူ
 စင်အောင်ကျင့်သုံးတယ်၊ သမာဓိတရားကိုလည်း
 ပွားများအားထုတ်တယ်၊ ပညာကိုလည်း ထက်သန်
 စေတယ်၊ တကယ်ကျင့်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို တပည့်
 လို့ ခေါ်တာ’တဲ့။

ကဲ ဆရာတပည့် ဘယ်မှာအလုပ်လုပ်ကြတုန်း
 ဆိုတော့ တောင်ပို့ကြီးမှာ အလုပ်လုပ်ကြမယ်။ သူတို့
 ယူလာတဲ့ လက်နက်နဲ့ တောင်ပို့ကြီးကို စပြီးတူး
 ကြတယ်။ ဒီလိုတူးတဲ့နေရာမှာ လက်နက်ဆိုတာကို
 ကြည့်ရမယ်။

လက်နက်ဆိုတာ

အရှင်ကုမာရကဿပက-‘ဒါဖြင့်ဘုရား သူတို့
 ယူလာတဲ့ လက်နက်ဆိုတာ ဘာပြောတာတုန်း’ ဆို
 တော့ မြတ်စွာဘုရား ရှင်းပြတော်မူတယ်-

‘ရဟန်း လက်နက်ဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး။ အသိဉာဏ်ကိုပြောတာ’တဲ့။

ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတဲ့ တောင်ပို့ကြီးကိုတူးဖြိုပြီး ကြည့်ကြမယ်၊ အနှစ်သာရ ရတနာကို ရှာကြတော့ မယ်ဆိုရင် နံပါတ်တစ် အရေးကြီးဆုံးက ပညာပဲ။ တောင်ပို့ကြီးကိုတူးဖြိုတဲ့အခါ လက်နက်မပါဘဲ မတူး နိုင်သလို ပညာမပါဘဲနဲ့ ဟောဒီ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ အကြောင်းကိုသိနိုင်ပါ့မလား။ မသိနိုင်ဘူးနော်၊ ဒါကြောင့် လက်နက်ဆိုတာ တခြားအရာကို ပြော တာ မဟုတ်ဘူး၊ ‘ပညာ’ ကိုပြောတာတဲ့။

ပညာဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ အဦးဆုံးလာတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (right understanding) ပဲ။ အဲဒီပညာမှ မရှိရင် ဘာမှလုပ်လို့မရဘူးတဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုအားထုတ်မယ်ဆိုတဲ့ အသိက မရှိရဘူးလား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာဆီ သွားပြီး

တော့ တရားကို ဘယ်လိုမှတ်ရမယ်။ ဘယ်လို နား
 လည် ရတယ်ဆိုတာ အရင်သင်ကြရတယ်နော်။
 အဲဒီလို သင်ယူရတာကိုက ပညာပဲ။ အေး အဲဒီ
 ပညာဆိုတဲ့ လက်နက်နဲ့ တောင်ပို့ကြီးကို တူးဖျက်
 ပြီးတော့ ကြည့်ရမယ်။

တူးတယ်ဆိုတာ

ဒီတော့ အရှင်ကုမာရကဿပက မေးပြန်တယ်
 ‘အရှင်ဘုရား တူးတယ်ဆိုတာဘာတုန်းဘုရား’တဲ့။
 မြတ်စွာဘုရားက- ‘တူးတယ်ဆိုတာ လုံ့လဝီရိယကို
 ပြောတာ’လို့ ဖြေဆိုတော် မူတယ်။

လက်နက်တော့ရှိပါရဲ့၊ မတူးဘူးဆိုရင် ဘာမျှ
 ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ပညာတော့ရှိပါရဲ့၊ မကြိုးစား
 ဘူးဆိုရင် ရပါမလား။

ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတဲ့တောင်ပို့ကြီးကို တူးဖြိုကြည့်ရန်

အသိဉာဏ်ဆိုတဲ့ လက်နက်ရှိဖို့လိုတယ်။ ကြိုးပမ်း
 အားထုတ်မှုဝီရိယဆိုတဲ့ အလုပ်လုပ်ဖို့ လိုတယ်တဲ့။
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ဝီရိယဟာအရေးပါ
 တဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်သတိ
 ပဋ္ဌာန် တရားတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထား
 တယ် မဟုတ်လား။ 'ကာယေ ကာယာနုပဿီ
 ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ
 ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ'တဲ့။

အာတာပီဆိုတာ ဝီရိယ ရှိရမယ်လို့ ပြောတာ။
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့
 အားထုတ်လို့မရဘူး။ ဆိုပါစို့။ အခုခေတ်မှာ
 ထိုင်နေတာကိုမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တယ်လို့ ယူဆ
 ကြတယ်။ မထိုင်ရင် ကမ္မဋ္ဌာန်းမဖြစ်ဘူးလို့ ထင်နေ
 ကြတယ်။ မဟုတ်ဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တဲ့အခါမှာ
 အရေးကြီးဆုံးက စေတသိကဝီရိယဆိုတဲ့ စိတ်ထဲ

က ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုက ပိုအရေးကြီးတယ်။
 ခန္ဓာကိုယ်အနေအထားက ဘယ်လိုပဲ နေနေ စိတ်
 ဓာတ်က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကြိုးစားနေဖို့လိုတယ်။
 ခန္ဓာကိုယ်အနေနဲ့ မအိပ်မနေ လုပ်နေပါရဲ့။ စိတ်က
 ဟိုလွင့်ဒီလွင့်ဆိုရင် မရဘူး။

ကာယိကဝီရိယဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ကလှုပ်ရှား
 သွားလာနေတာ။ ထိုင်တယ်ဆိုရင် စွဲစွဲမြဲမြဲနဲ့ တစ်
 နာရီ၊ နှစ်နာရီ ထိုင်နေတာ။ ပိုပြီးအရေးကြီးတာက
 စေတသိက ဝီရိယတဲ့။ စိတ်အားတွေ တွန်းပြီးထားဖို့
 လိုတယ်။ သမ္မာဝါယာမဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါ။ အာတာ
 ပီ-လုံလ ဝီရိယရှိရမယ်။ မရမနေ ကြိုးပမ်းအား
 ထုတ်တာကို ပြောတာ။ အကုသိုလ်တွေဝင်လာရင်
 မဝင်ရအောင်တားဆီးမယ်။ ဝင်လာရင် ဖယ်ထုတ်
 နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ကုသိုလ်စိတ်ဝင်လာလျှင်
 တိုးပွားအောင် လုပ်ရမယ်။ ကုသိုလ်စိတ်မဝင်လာ

လျှင် ဝင်လာအောင် ကြိုးစားရမယ်ဆိုတဲ့ သမ္မပ္ပဓာန်
တရားလေးပါးနဲ့ ကြိုးစားရမယ်။

ဒီနေရာမှာ တူးတယ်ဆိုတာ ကြိုးစားပြီး ခန္ဓာ
ကိုယ်ကို အာရုံစိုက်ထားလို့ပြောတာ။ ကြိုးစား
တဲ့အခါမှာ အရမ်းလုပ်လို့မရဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့
အခြေအနေ စိတ်အခြေအနေတွေကို အမြဲတမ်း
နားလည်နေရမယ်။ ဒါကို သမ္မဇာနောလို့ ခေါ်တယ်။
ပညာဉာဏ် အဆင်ခြင် ရှိနေရမယ်။

ဒါကြောင့်မို့ လက်နက်လည်းရှိရမယ်။ ကြိုးပမ်း
အားထုတ်မှုလည်းရှိရမယ်။ ဆရာညွှန်ကြားတဲ့
အတိုင်း တပည့်က တောင်ပို့ကြီးကို အသိဉာဏ်
ဆိုတဲ့ လက်နက်နဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုဆိုတဲ့ဝီရိယ၊
ဤ နှစ်ခုပေါင်းပြီး တူးဖြိုကြည့်တာ။

လုပ်ငန်းသဘောအရပြောရရင် ဒါတရားစခန်း

ဝင်တာလို့ ပြောရမယ်၊ တောင်ပို့ဆိုတဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို
 တူးဖြိုလျှင် ပထမဆုံး လက်နက်ဖြစ်တဲ့အသိဉာဏ်
 ရှိရမယ်။ မရှိဘူးဆိုဆိုရင် အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အမှန်မသိတဲ့
 ကန့်လန့်ကြီး ခံနေတယ်။

အဲဒါဘာလဲဆိုလျှင် ဒုက္ခဆိုတာ အမှန်မသိဘူး။
 သုခလို့ထင်နေတယ်။ ဒုက္ခသမုဒယကို အမှန်မသိလို့
 အကြောင်းမဲ့ သူ့ဘာသာသူဖြစ်တယ်။ သို့မဟုတ်
 ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းလို့ဖြစ်တယ်လို့ထင်တယ်။ ဒုက္ခ
 နိရောဓ ဒုက္ခတွေချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်ဆိုတာ
 အမှန်မသိလို့ ဘဝအချို့ကို နိဗ္ဗာန်လို့ ထင်နေတယ်။
 ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ ဒုက္ခချုပ်ရာသို့ ရောက်
 ကြောင်း အကျင့်ဆိုတာ မသိလို့ မိစ္ဆာအကျင့်ကို
 အကျင့်မှန်လို့ ထင်နေတယ်။ ဒီလိုအဝိဇ္ဇာက ရှေ့တိုး
 လို့မရအောင် ကန့်လန့်ချထားသလို ပိတ်ဆီးထား
 တာကို ပြောတာ။

တရားအားထုတ်တဲ့အခါ ရှေ့ကိုမတိုးနိုင်လျှင်
 ကန့်လန့်နဲ့တူတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့လိုတယ်။
 ဒုက္ခကို ဒုက္ခလို့မြင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ဒုက္ခ
 ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို သမုဒယသစ္စာလို့
 မြင်အောင် ကြည့်ရမယ်။ ဒါမမြင်ရင် အဝိဇ္ဇာက ဖုံး
 နေသေးတယ်တဲ့။ ဟုတ်ရဲ့လား။ ရတနာကို ရှာတွေ့
 ဖို့မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့ ။ ဒါကြောင့် ဒီဥပမာပေးတာ။

တံခါး ကန့်လန့်ကြီး ဖယ်ပစ်လိုက်ဆိုတာ အမှန်
 မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကိုဖယ်ပစ်လိုက်တာပဲ။ ဘာနဲ့ ဖယ်
 ရမလဲဆိုရင် အသိဉာဏ်နဲ့ဖယ်ရမယ်။ ဒုက္ခအ
 ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယအကြောင်း မသိသေးလျှင်
 သိအောင် သင်ရမယ်။ အဲဒါ ဖယ်ရှားခြင်းပဲ။

လက်တွေ့သိလာလို့ ကန့်လန့်ကြီးကို ဖယ်
 လိုက်တဲ့အခါ ဖားကလေး တစ်ကောင်သွားတွေ့ပြန်
 တယ်။

ဖားဆိုတာ

အရှင်ကုမာရကဿပက- 'အရှင်ဘုရား၊ ဖားဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်းဘုရား' ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက 'ဖားဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ဒေါသပဲ' တဲ့။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေကြည့်၊ အသိဉာဏ်နဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကြောင့် တရားဓမ္မကို အာရုံပြုနိုင်တဲ့ အနေအထားရှိလာလျှင် နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲတာ တာရှည်ထိုင်တော့ ပေါ်မလာဘူးလား။ ပေါ်လာလျှင် စိတ်ထဲမှာ ခံပြင်းတာတွေ ဖြစ်မလာဘူးလား။ အဲဒါဒီအာရုံပေါ်မှာ မုန်းတီးရွံရှာတဲ့ 'ကောဓ' လို့ခေါ်တဲ့ ဒေါသတရားဟာ ပေါ်လာတတ်တယ်။

ဒုက္ခအပေါ်မှာ ဒေါသဖြစ်တာ ခန္ဓာကိုယ်က တရားထိုင်လို့ သိပ်နာလျှင် ကြိတ်မှိတ်ခံစားရတာ။

စိတ်ထဲမှာ မကြေမချမ်းဖြစ်လျှင် ဒေါသပဲ။ ကြီးလာ
လေလေ ပြင်းထန်လာလေလေ။

ဒါကြောင့် ဒီ ဒေါသကို ဥဒ္ဓါမာယိကာ ဖားတဲ့၊
သွားမထိနဲ့။ ထိရင်ဖောင်းလာတယ်။ နောက်တစ်ခါ
ထိ ပိုဖောင်းတယ်။ ထိရင်းထိရင်း နောက်ဆုံးကျ
အကြီးကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ထို့အတူ ဒေါသကလည်း
လျှော့မသွား။

ဒေါသရဲ့ သဘောတရားက စိတ်ထဲမှာ အလိုမ
ကျလျှင် ပထမဆုံး မျက်မှောင်ကြုတ်သွားတယ်။
မျက်ကျောတင်းသွားတယ်။ မကျေနပ်ဘူးဆိုရင်
ပါးစပ်က လှုပ်လာတယ်။ ဒီထက် မကျေနပ်ရင် ဖား
ဖောင်းလာသလို ပါးစပ်က တစ်ခုခု ပြောတော့တာ
ပဲ။ ဆဲတာလုပ်လာတယ်။ ဒါထက် မကျေနပ်ရင်
ထပ် ဖောင်းလာတယ်။ တုတ်ကိုင် ဓါးကိုင်လာတယ်။
ဒီထက် မကျေနပ်လျှင် ရိုက်တယ် နှက်တယ်။ ဒေါသ

ကလည်း အဲဒီလိုပဲ။ တစ်ခါထိ ပိုပိုဖောင်းလာသလို
ဒေါသဟာ အရှိန်တက်တက်လာတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ဟာ လုံ့လဝီရိယ ကြီးပမ်းအားထုတ်ရင်း ဝီရိယဒဏ်
ကို မခံနိုင်တဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာခံပြင်းတဲ့ ဒေါသတွေ
ဖြစ်လာတယ်။ ဒါတွေကို ကျော်လွှားနိုင်အောင်
ကြိုးစား ဖယ်ရှားပစ်လိုက်။ ဒါတွေကို အာရုံမပြုဘဲ
သည်းခံတဲ့စိတ် မွေးပြီး ထိုဒေါသတွေကို ဖယ်ရှား
ပစ်ရမယ်။ ဒုက္ခတွေ့လို့ ပဋိဿာနုဿယ ကိန်းနေ
တာကို မကိန်းရအောင် ဖားနဲ့အလားတူတဲ့
ဒေါသကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပါပြီတဲ့။ အဲဒီနောက်
လမ်းနှစ်ခွကို တွေ့ရတယ်။

လမ်းနှစ်သွယ်

အရှင်ကုမာရဿပက- 'အရှင်ဘုရား၊ တောင်ပို့
ကြီးထဲမှာ လမ်းနှစ်သွယ်တွေတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

အဲဒီလမ်းနှစ်သွယ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တာလဲဘုရား' ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက 'ချစ်သားရဟန်း၊ လမ်းနှစ် သွယ်ဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး ဝိစိကိစ္ဆာကို ပြော တာ'တဲ့။

တရားအားထုတ်လာတဲ့အခါ လူတွေဟာ သမာဓိလေး နည်းနည်းရလာရင် တရားထူး တရား မြတ်ရပြီလို့ ထင်လာကြတယ်။ အဆင်မပြေတဲ့အခါ တရားအားထုတ်တာ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လား။ တကယ် ရော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရှိရဲ့လားဆိုတဲ့ အတွေး ဝင်လာတတ်ကြတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ သမာဓိလေး ကောင်းလာလို့ ခန္ဓာကိုယ်က အလင်းရောင်လေး ပေါ်လာရင် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား ဆိုတာဒါပဲလို့ မှားမှား ယွင်းယွင်း စွဲလန်းသွားတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီအတိုင်းဆက်သွားရင် လမ်းကြောင်း လွဲမသွား နိုင်ဘူးလား။ ဒါ့ကြောင့် တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်လို့

သံသယဝင်ပြီး လမ်းကြောင်း လွဲသွားတယ်ဆိုတာ
ဝိစိကိစ္ဆာရဲ့ လက်ချက်ပဲ။

ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာ စဉ်းစားပေမယ့် ဆုံးဖြတ်နိုင်
စွမ်းမရှိဘူး။ ဒါက မှန်ကန်တဲ့လမ်းလား၊ မမှန်ကန်
တဲ့လမ်းလား၊ ဒါက တကယ့်မဂ်ပဲလား၊ ဒါက
တကယ့်မဂ် မဟုတ်ဘူးလားဆိုတဲ့ စိတ်ရဲ့နှစ်ခွ
အတွေးတွေ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာဝင်လာတတ်တယ်တဲ့။
အဲဒါလမ်းနှစ်သွယ်နဲ့ တူတယ်။ ဟိုဘက်လမ်း လိုက်
ရမလား။ ဒီဘက်လမ်း လိုက်ရမလား၊ ဇေဝဇဝါ ဖြစ်
စေတတ်တယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာပေါ်လာလျှင် တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်
ပြီး ဇေဝဇဝါတွေ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်
ဒါကိုလည်း ဖယ်ထုတ်ပစ်လိုက်လို့ ပြောတာ။ ဖယ်ရင်
ဘယ်လိုဖယ်မလဲဆိုရင် တရားဓမ္မကို ရှင်းရှင်းလင်း
လင်း သိအောင် ဆရာသမားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး

မေးမြန်း စုံစမ်းရတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ သီဟိုဠ်မှာနေတုန်းက အမျိုးသမီး တစ်ယောက်က လာမေးတယ်။ သူတရားထိုင်တုန်းက သိပ်မကြာခင်ဘဲ သမာဓိရလာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူ့ရဲ့အသိစိတ်တွေလည်း ချုပ်သွားတယ်။ ရုပ်ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးလည်း ပျောက်သွားတယ်။ နာမ်လည်း ချုပ် သွားတယ် ရုပ်လည်းချုပ်သွားတယ်။ ဘာမှမသိတော့ ဘူးတဲ့။ အဲဒါ 'နာမရူပ နိရောဓ=ရုပ်နာမ်ချုပ် သွား တာလား'လို့ သူကမေးတယ်။ အဲဒါရုပ်နာမ်ချုပ်သွား တာ မဟုတ်နိုင်ဘူး၊ အိပ်ပျော်သွားတာပဲ ဖြစ်မယ်လို့ ဘုန်းကြီးက ပြောလိုက်တယ်။

ထိနမိဒ္ဓတွေလွမ်းပြီး အိပ်ပျော်သွားတဲ့သူဟာ ဘာမှမသိတော့ဘူး။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သိတယ်။ မသိတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ခံစားမှု တွေ သူ့ကိုယ်တိုင် အကုန်လုံးသိနေတယ်။ တရား

ဓမ္မကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမြင်ပြီး နေတယ်။ ဖြစ်လာ
 တာလည်း မြင်ရတယ်။ ချုပ်သွားတာလည်း မြင်ရ
 တယ်။ အခု သူက ဘာမှမဖြစ်တော့ဘဲ ဘာမှမရှိ
 တော့ပဲ ချုပ်သွားတယ် ဆိုကတည်းက အိပ်ပျော်သွား
 တာပဲဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒါမျိုးတွေလည်း ကြုံတွေ့ရ
 တတ်တယ်တဲ့။

လမ်းနှစ်ခွနဲ့တူတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတွေကို ဖယ်ရှားပစ်
 ရမယ်တဲ့။ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ ဒါမျိုးတွေတွေ့
 နိုင်တယ်လို့ပြောတာ။ ကဲ ကောင်းပြီ။ လမ်းနှစ်ခွကို
 ဖြတ်ကျော်ဖယ်ရှားပြီးတဲ့နောက် ဆပ်ပြာရေစစ်ကြီး
 တွေတယ်လို့ ပြောတယ်။

ဆပ်ပြာရေစစ်ကြီး

အရှင်ကုမာရကဿပက မေးတယ်- 'အရှင်
 ဘုရား ဆပ်ပြာရေစစ်ကြီးဆိုတာ ဘာကိုပြောတာပါ
 လဲဘုရား' တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက- 'ချစ်သားရဟန်း

ဆပ်ပြာရေစစ်ဆိုတာ နီဝရဏတရားငါးပါးကိုပြော
တာ'တဲ့။

ကဲ တရားချစ်ခင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့
စဉ်းစားကြည့်၊ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ နီဝရဏ
တွေပေါ်လာတတ်တယ်နော်။ တရားအားထုတ်လို့
ကောင်းလာပြီ၊ သမာဓိရလာပြီဆိုလျှင်လည်း အဲဒီ
သမာဓိအပေါ်မှာ တွယ်တာမှုဆိုတာတွေ ပေါ်လာ
တတ်တယ်နော်။ အဲဒီတွယ်တာမှုက လောဘပဲ။
တရားအားထုတ်လို့ အဆင်မပြေဘူးဆိုရင် စိတ်
အလိုမကျမှုတွေ ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါက
'ဗျာပါဒ'။ အိပ်ချင်ငိုက်မြည်းတယ် စိတ်ခါတ်တွေ
ဆုတ်နစ်လာတယ်ဆိုရင် 'ထိနမိဒ္ဓ'ပေါ်တာ။ စိတ်
တွေက အာရုံကိုစိုက်လို့မရဘဲ လွင့်နေပြီး ဟိုတွေး
ဒီတွေး ပူပန်မှုလေးတွေ ပေါ်လာတယ်ဆိုရင်
'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' ပေါ်တာ။ သံသယတွေဝင်လာပြီ
ဆိုရင် ဝိစိကိစ္ဆာ ပေါ်တာ။

အဲဒီ နီဝရဏတရား ၅-ပါး ဝင်လာလျှင်တော့ရှိ
 သမျှစုဆောင်းထားသမျှ အသိဉာဏ်တွေ၊ သမာဓိ
 စွမ်းအားတွေ၊ စိတ်စွမ်းအားတွေ၊ ကုသိုလ်တရားတွေ
 အားလုံးယိုထွက်သွားတယ်။ ဆပ်ပြာရေစစ်ထဲမှာ ရေ
 တွေလောင်းထည့်ရင် အကုန်လုံး ယိုကျမသွားပေဘူး
 လား။ ရေစစ်ဆိုတာ အပေါ်က ရေလောင်းလိုက်
 တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် အကုန်စစ်ထုတ်လိုက်တာ၊ ရေ
 တွေ အကုန်ထွက်သွားတယ်။ ရေစစ်နဲ့ခံရင် ရေတွေ
 တစ်စက်မှ မကျန်တော့သလိုပဲ နီဝရဏ ၅-ပါးဆိုတဲ့
 အတွေးတွေ စိတ်ထဲမှာပေါ်လာလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်
 နက် ကုသိုလ်တရားတွေဟာ ဘာမှမကျန်တော့
 အောင် ယိုကျသွားတယ်တဲ့။

တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ အင်မတန် သတိ
 ထားရမည့် အဟန့်အတားတွေပေါ်လာတတ်တယ်
 တဲ့။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထူးသဖြင့်တရားကြာကြာ

ထိုင်ရင် အဖြစ်အများဆုံး ဆပ်ပြာရေစစ်လို့ ခေါ်ရမယ့် အဟန့်အတားကတော့ ထိနမိဒွဲပဲ။ ဒါကြောင့် တချို့ယောဂီတွေဆိုရင် ထိုင်ရင်း အိပ်တတ်သွားတယ်။ အိပ်ငိုက်သွားတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ခုနက သမာဓိစွမ်းအားတွေရော ဘာတွေရော အကုန်လုံး ပျောက်ကွယ်သွားတယ်။ အသိပညာလည်း အားနည်းသွားတယ်။

ဒါကြောင့် ဆပ်ပြာရေစစ်ဆိုတာ တခြားဟာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ နီဝရဏတရား ၅-ပါးကို ပြောတာတဲ့။ ‘ကာမစ္ဆန္တလောဘ’ဖြစ်တယ်။ လောဘမဖြစ်ရင် ‘ဒေါသ’ဖြစ်တယ်။ ‘ထိနမိဒွဲ’ ဖြစ်မယ်။ လွင့်ယုံနေတဲ့ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’။ စိတ်ထဲမှာ ပူပန်လာတဲ့ ‘ကုက္ကုစ္စ’။ ကိုယ်လုပ်တာ မအောင်မြင်ဘူးဆိုရင် စိတ်ထဲမှာ အလိုမကျဖြစ်တာ ‘ကုက္ကုစ္စ’ပဲ။ ဪ ငါဒီလောက် ကြိုးစားလျက်သားနဲ့ သမာဓိတောင်

မရပါလားဆိုတဲ့အတွေး တစ်နာရီ ထိုင်တာတောင် မှပဲ တစ်မိနစ်တောင်မမိပါလား ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ ကြိုးစားလျက်သားနဲ့ ငါဘာလို့မရတာလဲဆိုတဲ့ အတွေးတွေ ဝင်လာလျှင် ကုက္ကုစ္စပဲ။ ငါလုပ်နေတဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ မှန်မှ မှန်ပါ့မလား။ ဘုရားဟောခဲ့တယ် ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းရော တကယ်ဟောခဲ့တာ ဟုတ် ပါ့မလား ဆိုတဲ့အတွေးဝင်လာရင် ပိစိကိစ္ဆာပဲ။

အဲဒီအတွေးတွေဝင်တာနှင့် ရှိသမျှဟာတွေ အကုန်သွားပြီ။ ဆပ်ပြာရေစစ်ထဲလောင်းထည့်လျှင် ရေတွေဝေါကနဲ ထွက်သွားသလို ကုသိုလ်စိတ်တွေ အားလုံးအခြေအနေကောင်းတွေ လျှောကျသွား တယ်။ ဒါ့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သားရဟန်း ဆပ်ပြာရေစစ်ဆိုတာ နီဝရဏတရား ၅-ပါးကို ပြောတာတဲ့။

အရှင်နန္ဒဟာလာဘီဝံသ

လိပ်ဆိုတာ

တောင်ပို့ကြီး တူးတဲ့အခါ ဆပ်ပြာရေစစ်ကို ဖယ်ပြီးနောက် လိပ်ကြီးတစ်ကောင်သွားတွေ့တယ် တဲ့။ အရှင် ကုမာရကဿပက- 'လိပ်ဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုတာလဲဘုရား' လို့ မေးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူတယ်- 'လိပ်ဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး ခန္ဓာငါးပါး' တဲ့။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လိပ်တစ်ကောင်မှာ ကြည့်၊ ခေါင်းရှိတယ်၊ ခြေထောက်နှစ်ဖက်၊ လက် နှစ်ဖက် ရှိတယ်။ အဲဒီငါးခုပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ လိပ်ဟာ ဟိုဟို ဒီဒီ ရွှေ့လျားသွားလာနိုင်တယ်၊ မဖြစ် ဘူးလား။ ခေါင်းကလည်းအပြင်ထွက်မယ်။ လက်နှစ် ဖက် ခြေနှစ်ဖက်ကလည်း အပြင်ထွက်မယ်ဆိုရင် လိပ်မှာ လှုပ်ရှားသွားလာမှုဖြစ်တယ်။ အဲဒီငါးခုကို အခွံထဲသွင်းထားကြည့်၊ လိပ်ကြီးသွားလို့ရသေးရဲ့

လား။

သတ္တဝါတွေမှာလည်း ခန္ဓာငါးပါး ပေါင်းစပ်မိ
 လျှင် လိပ်လိုလှုပ်ရှားသွားလာလို့ရတယ်။ ရူပက္ခန္ဓာ၊
 ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ
 က္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဟောဒီ ခန္ဓာငါးပါး ပေါင်းစပ်လိုက်ထား
 တာနှင့်တစ်ပြိုင်နက် စွမ်းအားတွေရပြီး စကားပြော
 တယ်၊ သွားတယ်၊ လာတယ်၊ လှုပ်ရှားတယ်။ လိပ်နဲ့
 တူတဲ့ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးကို တွယ်တာမနေဘဲ ဖယ်ရှား
 ပစ်လိုက်ပါ။

မြတ်စွာဘုရားက 'ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ၊
 တံ ပဇောထ၊ တံ ဝေါ ပဟိနံ ဟိတာယ သုခါယ
 ဘဝိဿတိ' - ချစ်သားရဟန်းတို့ ရုပ်ခန္ဓာကြီးဟာ
 သင်တို့ဟာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေကထင်နေကြတယ်
 လေ၊ ငါ့မျက်စိ၊ ငါ့နား၊ ငါ့နှာခေါင်း၊ ငါ့ခန္ဓာကိုယ်၊
 ငါ့စိတ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက

န တုမှာကံ=သင်တို့ဟာမဟုတ်ဘူး။ တံ ပဇဟ
 ထ=ကိုယ့်ဟာမဟုတ်တဲ့အပေါ်မှာ တွယ်မနေနဲ့။
 စွန့်လွှတ်လိုက်။ ခန္ဓာငါးပါးကို တွယ်မနေနဲ့။ လွှတ်
 ထားလိုက်။ လွှတ်ထားလိုက်လျှင် 'တံ ဝေါ ပဟိနံ
 ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ= အဲဒါမှ ချမ်းသာ
 သုခရမှာ ဖြစ်တယ်'တဲ့။ အဲဒါကြောင့် တောင်ပို့ထဲမှာ
 လိပ်တွေလျှင် ဖယ်ပစ်လိုက်ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါးမှာ
 တွယ်မနေနဲ့ ၊ တွယ်တာတဲ့တဏှာကို ဖယ်လိုက်တဲ့။

သားလှီးဓားနဲ့ စဉ်းတီတုံး

လိပ်ကြီးဖယ်ပြီးတော့ ဘာသွားတွေသလဲဆိုရင်
 'သားလှီးဓားနဲ့စဉ်းတီတုံး'တဲ့။ ဒီတော့ အရှင်ကုမာရ
 ကဿပက မေးတယ်၊ သားလှီးဓားနဲ့စဉ်းတီတုံးဆို
 တာ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲဘုရားတဲ့"တဲ့ မြတ်စွာဘုရား
 က ဖြေတော်မူတယ်။ သားလှီးဓားနဲ့ စဉ်းတီတုံး ဆို
 တာ 'အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရား'ကို ပြောတာ။

လူတွေဟာ ဘာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အလှီးခံနေရ
 သလဲဆိုရင် အာရုံငါးပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အလှီးခံ
 မနေရဘူးလား။ ကြည့်လေ-မျက်စိက နှစ်သက်စရာ
 အာရုံတွေလိုက်ရင် လောဘဖြစ်တယ်။ နားကနှစ်
 သက်စရာ အသံလေးကြားလိုက်ရင်၊ နှာခေါင်းက
 မွှေးကြိုင်တဲ့ အနံ့လေး ရှုလိုက်ရင်၊ လျှာက ကောင်း
 မြတ်တဲ့အရသာလေး စားလိုက်ရရင်၊ ခန္ဓာကိုယ်က
 အိစက်တဲ့ အထိအတွေ့လေး ထိလိုက်ရရင် 'လော
 ဘ' ဖြစ်တယ်။

လောဘဖြစ်တယ်ဆိုကတည်းက အဲဒီလောဘ
 ဆိုတဲ့ ကိလေသာက အာရုံနဲ့ပေါင်းပြီး လူ့ရဲ့သန္တာန်
 မှာရှိတဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့အရာတွေကို လှီးပစ်နေတာ
 နဲ့ အတူတူပဲတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ လူတွေဟာ ဘယ်သူ့ရဲ့
 အလှီးကို ခံနေကြရသလဲဆိုရင် အာရုံငါးပါးနှင့် ပတ်
 သက်လာရင် ကိလေသာရဲ့အလှီးကို ခံနေကြရတယ်
 လို့ပြောတာ။

မျက်စိကမြင်တဲ့ ရှုပါရုံ၊ နားကကြားရတဲ့ သဒ္ဒါ
 ရုံ၊ နှာခေါင်းက နမ်းရှူရတဲ့ဂန္ဓာရုံ၊ လျှာကတွေ့ရတဲ့
 ရသာရုံ၊ ခန္ဓာကိုယ်က ထိတွေ့ရတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့
 ဒီအာရုံတွေနဲ့ အာရုံအပေါ်မှာ တွယ်တာမှုဆိုတဲ့
 ကိလေသာ ဒီနှစ်ခုပေါင်းပြီးတော့ လူတွေဟာ
 တောက်တောက် အစဉ်းခံနေရတာဖြစ်သောကြောင့်
 အဲဒီနှစ်ခုဟာ စဉ်းတီတုံးနဲ့ သားလှီးဓားလိုပဲတဲ့။

အဲဒါကိုဖယ်ရှားပါဆိုတာက အာရုံငါးပါးကမ
 ဂုဏ် တရားတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကိလေသာ အဝင်
 မခံပါနဲ့လို့ပြောတာ။ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ အာရုံ
 ငါးပါးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိလေသာတရား ကိုယ့်
 သန္တာန်မှာ မဖြစ်စေနဲ့ ဖြစ်ရင် ကိလေသာရဲ့အလှီး
 ခံရမှာ သေချာတယ်။

သားတစ်ဆိုတာ

တောင်ပို့ကြီးထဲမှာ နောက်တစ်ခု ဘာသွားတွေ

သလဲဆိုတော့ သားတစ်တဲ့။ သားတစ်ဆိုတာ သားငါး
 ဈေးထဲသွားဝယ်လျှင် တုံးပြီးတစ်ပြီး အသားကို
 ပြောတာ။ အဲဒီသားတစ်ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာ
 တုန်းဘုရားလို့ အရှင်ကုမာရကဿပက မေးတဲ့အခါ
 ‘သားတစ်’ ဆိုတာ ‘နန္ဒီရာဂ’ကိုခေါ်တာလို့ မြတ်စွာ
 ဘုရားက ဖြေတော်မူတယ်။

သားတစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အဓိပ္ပါယ်နှစ်မျိုးပေး
 ထားတယ်။ ထင်ရှားတဲ့အဓိပ္ပါယ်တစ်ခုက သားတစ်
 ဆိုတာ မီးပူဒယ်အိုးထဲမှာထည့်လိုက်ရင် ထည့်တဲ့
 နေရာမှာပင် ရဲ့ကနဲ ကပ်သွားတယ်။ အဲဒီကပ်သွား
 သလို လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ သားတစ်နဲ့ အလားတူ
 တာ ‘နန္ဒီရာဂ’တဲ့။ အခုခေတ်အရပြောရင် ‘စူပါဂလူး’
 လို့ ပြောလို့ရတာပေါ့။

အာရုံတွေနဲ့တွေ့ရင် ကပ်သွားတာ တဏှာ
 ကြောင့်ပဲ။ နန္ဒီရာဂလို့ ခေါ်တဲ့တဏှာဟာ အာရုံ

တွေပေါ်မှာနှစ်သက်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ တဏှာ
ရာဂနဲ့ယှဉ်တဲ့ စိတ်ကလေးဟာ အာရုံနှင့် တွေ့လျှင်
ကပ်ကပ်ပြီးသွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သားတစ်
ဆိုတာ အာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်တာတတ်တဲ့ 'နန္ဒီ
ရာဂ တဏှာ'ကိုပြောတာ။

ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာမှာ မြတ်စွာဘုရားက
ဟောထားတယ်။ 'ယာယံ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ
နန္ဒီရာဂသဟ-ဂတာ'တဲ့။ တဏှာဟာ အာရုံတွေ
ပေါ်မှာ သွားသွားတွယ်တတ်တယ်လေ။ အသစ်
မြင်ရင် မြင်တဲ့အပေါ်မှာ သွားတွယ်တယ်။ အသစ်
နှင့်အဟောင်း တွေ့လျှင် အဟောင်းကိုပစ် အသစ်
ကို သွားတွယ်ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့်လူတွေဟာ
အသစ်အသစ်ကို ရှာနေကြတာ။ အဲဒီလိုရှာတာ
ဘယ်သူ့ကြောင့်လဲဆိုရင် နန္ဒီရာဂကြောင့်ပဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်တဲ့အခါ ကာမဂုဏ်

အာရုံတွေကို ပယ်စွန့်လိုက်နိုင်တယ်။ ခုနက ဓားနှင့်
 စဉ်းတီတုံးနဲ့ အလားတူတဲ့ အာရုံငါးပါးနှင့် ဖယ်ရှား
 လိုက် နိုင်ပေမယ့် နန္ဒီရာဂဆိုတဲ့ အတွယ်အတာလေး
 က ကျန်နေသေးတယ်တဲ့။ ကြည့် ဘယ်ထိအောင်
 လိုက်သလဲဆိုရင် တရားဓမ္မအားထုတ်လို့ တရားထူး
 တရားမြတ်ရလို့၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာပြီ ဆိုပါ
 စို့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း သူ့ဘဝအခြေအနေလေးကို
 သူ့တွယ်တာတဲ့ စိတ်ကလေးပေါ်လာတာပဲ။

သာမန်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ပဲ ကြည့်ဦး၊
 ဒီကနေ့တရားထိုင်လို့ကောင်းလိုက်တာ၊ သမာဓိ
 တွေ့ရလိုက်တာဆိုပြီး အဲဒီသမာဓိပေါ်မှာမတွယ်ဘူး
 လား။ ဒီကနေ့မှတ်လို့ ကောင်းလိုက်တာဆိုပြီး အဲဒီ
 မှတ်စိတ်ကလေးအပေါ်မှာ တွယ်တာမှုဖြစ်တာပဲ။
 နောက်ထပ်ရချင်တယ်။ တရားအားထုတ်လို့ အတွေ့
 အကြုံသစ်ကလေးတွေ တွေ့လာပြီဆိုရင် အဲဒီ

အတွေ့အကြုံလေးကိုမျှော်မှန်းပြီး တရားအားထုတ်
လေ့ရှိကြတယ်။ အဲဒါ နန္ဒီရာဂရဲ့ သဘောပဲ။

နောက်ဆုံး အနာဂါမ်ဖြစ်သွားလျှင် အနာဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ့ရဲ့ဝိပဿနာ၊ သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်တွေ
ပေါ်မှာ တွယ်တာမှုတွေရှိနေသေးတယ်။ အဲဒါကို
ဓမ္မရာဂလို့ ခေါ်တယ်။ တရားပေါ်မှာ တွယ်တာမှုလို့
ပြောတယ်။ သူ့ရဲ့ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ၊ သူ့ရထားတဲ့
တရားဓမ္မတွေပေါ်မှာ တွယ်တာတယ်။ ဓမ္မရာဂ၊
ဓမ္မနန္ဒီလို့ခေါ်တဲ့ အတွယ်အတာတွေကို မစွန့်လွှတ်
နိုင်သေးသမျှ ဘယ်လိုမှ ရဟန္တာ မဖြစ်ဘူး။ ဓမ္မ
အပေါ်မှာ တွယ်တာမှုဆိုတာ လုံးဝစွန့်လွှတ်နိုင်ပြီ
ဆိုတော့မှ ရဟန္တာအဖြစ်ကို ရောက်နိုင်တာ။

ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက သားတစ်ဆိုတာ
နန္ဒီရာဂကိုပြောတာတဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ ကာမဂုဏ်
အာရုံတွေကို ဖယ်လိုက်ပေမယ့် တရားဓမ္မပေါ်မှာ

သွားတွယ်ပြန်တယ်။

ဒါ့ကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက ကုဏ္ဍုပမာ-
တရားဆိုတာ ဖောင်နဲ့အလားတူတယ်။ ဖောင်ဆိုတာ
ဟိုဘက်ကမ်းကူးဖို့ထားတာ။ ကူးပြီးလို့ ဟိုဘက်ကမ်း
ရောက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အဲဒီဖောင်ကြီးကိုပစ်ထား
လိုက်။ ထမ်းသွားစရာမလိုဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။
မြတ်စွာဘုရားက “တရားဓမ္မကိုတောင် စွန့်ရသေး
တာ အဓမ္မဆိုရင် ဘယ်မှာမစွန့်ဘဲနေရမလဲ”တဲ့၊
စွန့်တယ်ဆိုတာ တွယ်မနေရဘူးလို့ပြောတာ၊ ကိုယ်
ရထားတဲ့တရားဓမ္မပေါ်မှာ တွယ်ကပ်မနေရဘူးလို့
ပြောတာ၊ နောက်ဆုံးအဆင့် ဒီနန္ဒီရာဂကို ဖယ်ရှား
ပစ်လိုက်နိုင်ပြီတဲ့။

နဂါးကြီး

ကဲ တောင်ပို့ကြီးကို အဆင့်ဆင့်တူးလိုက်
ကြတာ ကိုယ်မလိုချင်တာတွေ ဖယ်ရှားပစ်ပြီး

နောက်ဆုံး နဂါးကြီးကို သွားတွေတယ်။ နာဂ-နဂါး
ဆိုတာ တခြားဟာကို ပြောတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။
ရဟန္တာကို ပြောတာ။

သားတစ်နှင့်အလားတူတဲ့ တဏှာရာဂကို ဖယ်
ရှားပစ်လိုက်နိုင်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပြီ။ ရဟန္တာကို ပါဠိစာပေမှာ နာဂ
လို့ခေါ်တယ်။ အာဂုံ န ကရောတီတိ နာဂေါ-
မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို မလုပ်တော့သူလို့
အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။

နဂါးကို သွားမထိနဲ့ဆိုတာ အကုသိုလ်မှန်သမျှ
လုံးဝကုန်သွားတဲ့ ရဟန္တာကိုသွားပြီး မပြစ်မှားနှင့်လို့
ပြောတာ။

နဂါးတွေလျှင် နဂါးက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်
ထားတဲ့ ရတနာရွှေငွေတွေ များစွာရှိတယ်။ နဂါးက
စောင့်ရှောက်ထားတဲ့ ရတနာတွေဟာ တစ်သက်စာ

မက အင်မတန်များပြားတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ရတနာ
တွေရယူနိုင်ရန်အတွက် နဂါးကို ရှိခိုးလိုက်လို့ပြော
တာ။

ဪ-သားတစ်ကြီးဆိုတဲ့ နန္ဒီရာဂကို ဖယ်ပြီး
တာနဲ့ နာဂဆိုတဲ့ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီလို့ပြောတာ။
ရဟန္တာဖြစ်တာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဗောဓိပက္ခိယ
တရားရတနာတွေအားလုံး သူ့လက်ထဲ ရောက်ရှိ
မသွားဘူးလား။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဗောဓိပက္ခိယ
တရား ရတနာတွေ အားလုံးပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်တယ်။

ဝမ္ဗိကသုတ်ရဲ့အနှစ်ချုပ်ကတော့ တောင်ပို့ကြီး
ထဲမှာ ရတနာရှာတယ်ဆိုတော့ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲ
မှာ သတိသမ္ပဇင်စိုက်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အား
ထုတ်တာ။အားထုတ်ရာမှာ အဆင့်ဆင့်အခက်အခဲ
တွေကို ကျော်လွှားသွားပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ
တရားဓမ္မပေါ်မှာတောင် တွယ်တာတဲ့ နန္ဒီရာဂကို

ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်တဲ့။

အဲဒီပဟေဠိပုစ္ဆာ ၁၅-ချက်ကို သုဒ္ဓါဝါသဘုံ ကလာတဲ့ ဗြဟ္မာတစ်ဦးက (သို့သော် စာထဲမှာ 'ဒေဝ တာ'လို့သုံးထားတယ်) သူ့ရဲ့ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းကို ကူညီတဲ့အနေနဲ့ ဒီ ပဟေဠိပုစ္ဆာတွေကို မေးသွား တာ။ ဒီမေးခွန်းတွေရဲ့အဖြေက အရှင်ကုမာရ ကဿပကို သူ့ရဲ့ဝိပဿနာလုပ်ငန်းမှာ ဘာတွေလုပ် ရမယ်။ ဘာတွေဖယ်ရှားရမယ်။ ဘယ်အထိလှမ်း တက်ရမယ်ဆိုတာကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်သွား စေတယ်။

မြတ်စွာဘုရားထံမှ ပဟေဠိပုစ္ဆာတွေကို ဖြေ ဆိုတဲ့ ဒီသုတ္တန်ကိုနာကြားပြီး အရှင်ကုမာရကဿပ ဟာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ဆက်လက်ကျင့်လို့ နောက်ဆုံး မှာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ဖြစ်သွားပါတယ်။

နိဂုံး စကား

တရားချစ်ခင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည် လည်း ဝမ္မိကသုတ္တန်မှာလာတဲ့အတိုင်း တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့ ဆိုသလို ကိုယ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ တောင်ပို့ ကြီးထဲမှာ ထူးခြားတဲ့ 'ဗောဓိပက္ခိယ' တရားရတနာ တွေကိုရရှိအောင် အဆင့်ဆင့် တူးဖွဲ့ပြီးတော့ ရှာကြ ရမှာဖြစ်တယ်။

ရှာတဲ့အခါ တံခါးကျည်နဲ့တူတဲ့ 'အဝိဇ္ဇာ'၊ ဥဒ္ဓါ မာယိက ဖားငယ်နဲ့တူတဲ့ 'ဒေါသတရား'တို့ကိုဖယ်ရှား လို့၊ လမ်းနှစ်သွယ်နဲ့တူတဲ့ 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကိုကျော်ဖြတ်လို့ ဆပ်ပြာရေစစ်နဲ့တူတဲ့ 'နိဝရဏတရားငါးပါး'တို့ကို ဖယ်ရှားလို့၊ လိပ်နဲ့တူတဲ့ 'ခန္ဓာ ငါးပါး'ပေါ်မှာတွယ်

ကပ်ပြီးတော့ မနေဘဲ၊ 'အာရုံငါးပါး'နဲ့တူတဲ့ ဓားနဲ့
 စဉ်းနှိတ်တုံးကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီး၊ နောက်ဆုံးသားတစ်နဲ့
 တူတဲ့ 'အတွယ်အတာ'ကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီဆိုလျှင်
 ထူးခြားတဲ့ 'ဗောဓိပက္ခိယ'ဆိုတဲ့ တရားရတနာတွေ
 ပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားကြရမှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ
 ဝဇ္ဇိကသုတ်အရ သိကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အရှင်ကုမာရ
 ကဿပအား ဖြေကြားထားသည့်အတိုင်း မိမိတို့
 ကိုယ်တိုင် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြတော့မယ်
 ဆိုလျှင် ယခုကဲ့သို့ တောင်ပို့ထဲမှာ ရတနာရှာကြံ
 သလို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှာကြံမယ်ဆိုရင် အခက်အခဲ
 တွေအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်ကျော်သွားပြီး နောက်ဆုံးမှာ
 ရတနာနဲ့တူတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေကို ကိုယ်စီ
 ကိုယ်ငှ ပိုင်ဆိုင်ကြမှာဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ကျင့်
 ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မေတ္တာနှင့် သစ္စာ

- မိတ်ဆွေရဲ့ နှလုံးသားမှ ပေါက်ဖွားလာတဲ့ စိတ်ထားမျိုးကို “မေတ္တာ”
- ပကတိသရုပ်ကို၊ မဖုံးမအုပ်ဘဲ၊ အရှိအတိုင်း၊ ဖော်ထုတ်ပြောတာ၊ “သစ္စာ”
- မေတ္တာနဲ့ သစ္စာဟာ အလွန် အစွမ်းထက်တဲ့ မန္တာန် ဖြစ်တယ်။
- အန္တရာယ်ကင်း၊ ပရိတ်တရားတော်တွေဟာ အများအားဖြင့်၊ မေတ္တာနဲ့ သစ္စာစွမ်းအားကို အသုံးပြုထားတာ ဖြစ်တယ်။